

Szeged népe tiltakozik az országnymorító békeföltételek ellen.

— Nagygyűlés a Széchenyi-téren. —

Szeged népe, mint egy test, egy lélek tiltakozott hétfőn délben, az Isten nyílt ége alatt, a legnagyobb magyarról elnevezett téren, a lehetetlen béke, a temető békéje ellen. Ez a tiltakozás, amilyen szívből jövő és ünnepélyes, éppen olyan méltóságos és hatalmas is volt. A rengeteg néplöveg, amely a gyönyörű teret ellepte, mint élő visszhang harsogta vissza az ünnepélyes tiltakozás szónokainak esküjét: Nem, nem, soha. És a szónokoknak nem kellett a ciceroi stílus virágai között keresgélniük, elég volt egy pillantást vetniük a felháborgó magyar nép, Szeged népe lelkébe, amely egy akarattal, egy szent és szilárd gesztussal utasítja el a gyilkos szándékot, az embertelen kötést. Szeged népének tiltakozása méltó módon vegyül bele abba a főszege és mennydörgő morajba, amely most végig vonul, termékenyítő és életető tavaszi fergeteg gyanánt az egész megcsontosított országon és a történelem ítéletéhez, a magyarok Istenéhez, a világ lelkiismeretéhez apellál a gyalázatos béke ellen. A Himnusz és a Szózat áhitatos és magaslatos akkordjai szárnyaltak a hétfői tiltakozó gyűlés emberrengelge fölött, hirdelve, hogy megbűnhődte már e nép a múltat s a jövőt és hogy a népek hazájához, nagy világhoz bátran kiált a magyar önérték tiltakozó szava, amelyet többé elnyomni nem lehet, nem szabad, nem, nem, soha!

A népgyűlés.

Délelőtt tizenegy órára már óriási sokaság gyűlt össze a városháza előtt. Igen sokan érkeztek a tanyákról. A különféle testületek zászlók alatt vonulnak föl. Egyesületek, hivatalok, műhelyek, iskolák jelentek meg az impozáns tiltakozó gyűlésen. Negyvenezre becsülik a résztvevők számát. A sűrűn hompolygó sötétlő sokaságból élénken öltözött szembe egy-egy nemzetiszínű zászló lengő színfoltja. A népgyűlést a Himnusz fenséges hangjai nyitották meg. A Szegedi Dalárda és a Polgári Daikör énekelte König Péter vezetésével. A nemzeti ima elhangzása után dr. Somogyi Szilveszter polgármester lépett a nemzeti színnel bevont emelvényre, amely a városháza bejárata előtt volt felállítva. A polgármester a következő beszédet mondotta:

Szegednek népe! Szégyenérzettel és haragtól lángoló szívű hazánk fiai! Amit eddig csak sejtettünk, amire felve gondoltunk, beteljesedett. Ezeréves hazánkat, szent örökségünket martalócoknak dobták oda zsákmányul. A történelem folyamán oly sokszor csalódott a magyar. Fájdalom, most nem csalódtunk a mi biráinkban. Könnyelműen, lelkiismeretlenül az eléjük terjesztett tények megtanulása és ismerete nélkül ítélték felettünk, néhány antant-politikus unottan, melleslegesen és röviden bánt el velünk. Nem is tudták fel-fogni, hogy ami nekik csak egy akta, az nekünk a népek millióinak egy egész örökkévalóság, mely a boldogságot vagy a boldogtalanságot jelent. Nem is tudták, nem is akarták felfogni és átérzeni, hogy az a szerződés, ami ő előttük csak egy hitvány papirdarab, nekünk vér és lángözlő, könnyek tengere, kinszenvedések és fájdalmak óceánja. Elragadták szép hazánk leggyönyörűsebb ékszereit, erőszakolt határainkon áthallatszik meggyötört honfitársaink jajkiáltása, sárral szennyezték be nemzeti önértékünket és lehetetlenné tették előttünk a jövőt. Olyan békét adtak nekünk, mint aminő a temetője. De ne csüggedjünk azért, mert csillagunk elhalványult, a történelem dübörgő kerekét összerúgni, vagy meglágyítani egy nemzetnek, a győztesnek sem áll hatalmában. Mi leszünk Európa élő lelkiismeretfurdalása, mert legkisebb vétkeinkért leg súlyosabban büntettek bennünket, mi leszünk az égő

kanóc Balkán lőporos hordója felett, amely állandóan porbasujtással fenyegeti az új világrend márvány templomát. Reméljük, mint a végtelen tenger kékjéből felemelkedő korálsziget, úgy tündöklük át a jövő ködpárázatán szent István teljes birodalma a háromas bércel, kincses Erdéllyel és Adria azurjával. Hallgassátok meg e napnak szónokait, igazság és bölcsesség vezesse ezt a népgyűlést, melyet ezennel megnyitok.

Dr. Dobay beszéde.

A polgármester nagy tetszéssel fogadott beszéde után dr. Dobay Gyula mondott nagyhatalásu beszédet:

— Az antant négyes tanácsának titokzatos boszorkánykonyhájából egy szörnyű határozat látott napvilágot, mely megfagyasztja lelkeinket, megállítja ereinkben a vért, összetöri gerincünket, kimetszi húsunkból izmainkat és kiszívja csontszerkezetünkben a velőt, mert Magyarországot viviszekcióra kötelezi és a magyar nemzetet rabszolgáletté kárhoztatja. Sok ítélet hangzott el a népek történetében, mely békekötés formájába öntve, magukat a nyers erőszak döntésére bízó nemzetek közt igazságot szolgáltatva, helyreállítani igyekezett az emberiség fenségebb lényéhez egyedül méltó állapotot, a megértés, a béke és jogrend állapotát, mely egyedül vezethet az emberiség boldogításához, a jólét emeléséhez és a kultúra fejlődéséhez.

— Minél inkább meg tudták közelíteni a békekötés faktora az emberi méltóság, az emberi tisztesség, a nemzeti becsület örök és változhatatlan szabályait ítéleteikben, annál maradandóbb munkát alkottak, annál áldásosabb eredményt értek el és annál hosszabb ideig biztosították az emberiség ideális felfogásához egyedül méltó állapotot, az áldásos béke állapotát. De az a béke, mit az antant négyes tanácsa hozott, nem az emberi méltóság, nem az emberi tisztesség és a nemzeti becsület örök és elvülhetetlen kötelező szabályaiból merítette indokait, nem a bűn nagyságához képest szabott ki büntetést és nem a béke helyreállításának célját szolgálta, hanem fékezhetetlen bosszuvágyból, az engesztelhetetlen gyűlöletből és a leküzdhetetlen félelemből keletkezett és büntetés helyett megsemmisítést szabott ki és a béke biztosítása helyett az előbbinél még sokkal rettenetesebb új háború magvát hintette szét. Ez a béke sem nem okos, sem nem politikus, sem nem becsületes, mert minket sirba döntene anélkül, hogy más nemzeteknek használna, vagy az emberiség mindenekfelett való érdekét szolgálna.

— Mi tehát, kik e meghagyott és államnak csufolt föld területén állunk, nem fogadhatjuk el a békének csufolt halálos ítéletünket, mert az lassu, de biztos kiéhezetésünket, politikai szabadságunk teljes letiprását és rövid idő alatt tökéletes fizikai megsemmisülésünket vonná maga után. (Hosszas éljenzés és taps.)

Keresztül előtt állunk. Az egyik a felkínált ut, a béke útja, ha ezt akarjátok, feleljetek kérdéseimre:

— Akarjátok-e évezredek nemzeti dicsőségünk emlékét, hőseink dicső példáját, egész évezredünk feledhetetlen diadalait, vágyait és reményeit örökre megtagadni? Akarjátok-e apáink sírját elhagyni, akarjátok-e szent István birodalmának legszebb gyöngyeit a szent koronából kitörölni, akarjátok-e Hungária gyönyörű címereiből a négy folyót, a hármast balmot, a kettős keresztet, Erdély hétévát, a székelyek napjait és a szászok címereit letörölni? Akarjátok-e, hogy a vadregényes Tisza forrásait oláh uralja

és a magyar szemekből a könnyeket a szerb Dunában tüntesse el. Akarjátok-e, hogy a párduból gyáva nyul váljék, prédája minden orvvadásznak? Akarjátok-e, hogy elszakított véreink átkai kísérjék minden lépteinket, mert meghallgatásuk nélkül eladtuk őket és végül akarjátok-e, hogy mint hipnotizált médium ellenmondás nélkül önmagunk hajtsuk végre országunkon és nemzetünkön a halálos ítéletet, melyből feltámadás nincs, mert amit a nemzetől a balsors és a hatalom erőszakkal elvesz, azt a jószerecske és az idő még visszahozhatja, de amiről a nemzet önkényi lemond, az elveszett örökre — hirdeti Deák Ferenc — és ez sohasem volt olyan igaz, mint ma.

— Ha nem akarjátok, járuljatok hozzá Szeged szab. kir. város közönsége nevében a következő határozati javaslatához és akkor eljutunk a keresztút jobb oldalára, oda, mely a megszabadult haza restaurációjához és a leigázott nemzet egységessé, naggyá és boldoggá tételéhez vezet, mert én bízom a magyarok hatalmas Istenében, hogy azt a nemzetet, mely ezer évig annyi balsors után nemcsak fentartotta, hanem fel is virágoztatta, nem fogja elhagyni, mert a bűn az erény felett, a barbárság a kultúra felett ideig-óráig erőszakot ültet, de le nem győzheti, mert ezt a nemzetet, ha összetart, földi hatalom igába nem döntheti, mert világhívását még nem töltötte be.

A határozati javaslat.

Ezután fölolvasta a kormányzó főméltóságához fölterjesztendő következő határozati javaslatot:

Szegednek népe teljes erejéből tiltakozik a magyar nemzetet megbecstelenítő béke, annak aláírása ellen és hazánk épiségeért minden áldozatra kész. A háborúban résztvevő népek közül a magyar nemzet volt a legkevésbé oka a világháborúnak, nincs más bűne, mint ami erénye is, hogy a fennállott szövetséghez hű maradt, mert becsület-érzéke hozta magával. Ennek dacára a béke az összes népek közül ráncméri a legnagyobb csapást, elragadja országunk háromnegyed részét és 3 millió magyart nálunk alacsonyabb műveltségű népek igájába hajt. A történelem igazságának hatalmában bizva, tiltakozunk a béke ellen s a népgyűlés 40.000 tagjának nevében Nagyméltóságod tudomására adjuk.

A határozati javaslatot óriási éljenzéssel, lelkes fekiáltásokkal fogadta el a népgyűlés, amely Dobay beszédét gyakran szakította meg a tetszés, helyeslés közbeszólásaival.

Dobay után Kormendy Mátyás ipartestületi alelnök tiltakozott az iparosság nevében az ellen, hogy nyersanyagunktól, bányáinktól, fatermelő területeinktől megfoszsanak. 600.000 magyar iparosból 300.000-et el akarnak szakítani tőlünk. Ilyen békét soha el nem fogadunk.

Vajas József, az alsóvárosi Népkör elnöke a föld népe nevében utasította vissza a nemzetgyilkos békét. Lelkes szavai viharos lelkesedést váltottak ki.

Zsirkay János szerkesztő, a TEVÉL szegedi főtíkája csüggedetlen kitartással buzdította Szeged népét. 365 nap — ugyanond — nem fog lefolyni és Magyarország a régi határok között ismét hatalmas lesz.

Somogyi polgármester megkérdezte a hatalmas tömeget, elfogadja-e a Dobay Gyula által felolvasott határozati javaslatot. Egyhangú zúgó válasz volt a felelet. A polgármester a kormányhoz terjeszti fel Szeged lakosságának tiltakozását. A gyűlés a Szózat éneklésével ért véget.

Johan Mária Farina kölni vizek és szappanok, francia illatszerek, harisnyák, szabókellékek, rövidárak, pipere különlegességek legszolidabb árakban

HOCH rövidáruházában
DUGONICS-TÉR 11. SZÁM.
Forbát-palota. 310